ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 11.12.2023 г.
COM(2023) 785 final

2023/0456 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за присъединяване на Тувалу към Временното споразумение за партньорство между Европейската общност, от една страна, и държавите от Тихоокеанския басейн, от друга страна

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Приложеното предложение за решение на Съвета представлява правният инструмент за одобряване от името на Европейския съюз (ЕС) на присъединяването на Тувалу към Временното споразумение за партньорство между Европейския съюз, от една страна, и държавите от Тихоокеанския басейн, от друга страна, в съответствие с член 218, параграф 6 от ДФЕС.

На 12 юни 2002 г. Съветът упълномощи Комисията да започне преговори за споразумения за икономическо партньорство (СИП) с държавите от АКТБ.

На 30 юли 2009 г. ЕС подписа временно СИП между Съюза (Европейската общност към този момент), от една страна, и държавите от Тихоокеанския басейн, от друга страна. Временното СИП се прилага временно от Папуа-Нова Гвинея и от Република Фиджи съответно от 20 декември 2009 г. и 28 юли 2014 г.

В член 80 от временното СИП е предвидена възможността други тихоокеански острови да се присъединят към споразумението. Така Независимата държава Самоа и Соломоновите острови се присъединиха към споразумението и съответно го прилагат временно от 31 декември 2018 г. и 17 май 2020 г.

На 31 март 2023 г. Тувалу подаде искане до Комисията за присъединяване към временното СИП, заедно с предложение за достъп до пазара. Комисията направи оценка на предложението и, след извършване на изменения, стигна до заключението, че то е приемливо. Съответно на 28 април 2023 г. тя приключи преговорите от името на Съюза.

• Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Настоящото предложение се отнася до прилагането на Споразумението за партньорство между членовете на групата на държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, от една страна, и Европейската общност и нейните държави членки, от друга страна („Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС“ или „Споразумението от Котону“, което ще бъде заменено от „Споразумението между ЕС и ОДАКТБ“ (заменящо Споразумението от Котону))[1].

Присъединяването на Тувалу към временното СИП между ЕС, Фиджи, Папуа-Нова Гвинея, Самоа и Соломоновите острови[2], което представлява асиметрично и съвместимо с правилата на СТО търговско споразумение, укрепва правната рамка на търговските отношения на ЕС с държавите партньори и улеснява взаимната търговия. С него също така Тувалу се включва в схемата от съвместни правила и институции, създадени в рамките на временното СИП.

Очаква се през 2024 г. Тувалу да излезе от групата на най-слаборазвитите държави. Три години по-късно Тувалу ще изгуби предоставяните от ЕС преференции, наречени „Всичко освен оръжие“ (ВОО), и по отношение на неговия износ за ЕС ще се прилага

[1] ОВ L 287, 4.11.2010 г., стр. 3, Споразумение, изменено със споразумението, подписано в Люксембург на 25 юни 2005 г. (ОВ L 209, 11.8.2005 г., стр. 27), и със споразумението, подписано в Уагадугу на 22 юни 2010 г. (ОВ L 287, 4.11.2010 г., стр. 3).

[2] Решение на Съвета от 13 юли 2009 г. за подписване и временно прилагане на Временното споразумение за партньорство между Европейската общност, от една страна, и държавите от Тихоокеанския басейн, от друга страна (ОВ L 272, 16.10.2009 г., стр. 1).

стандартният режим в рамките на Общата схема от преференции (ОСП), който обаче не е толкова щедър в сравнение със схемата ВОО. За да поддържа пълен свободен от мита и квоти достъп до пазара на ЕС, Тувалу ще трябва да се присъедини към временното СИП между ЕС и държавите от Тихоокеанския басейн (Фиджи, Папуа-Нова Гвинея, Самоа и Соломоновите острови).

При присъединяването и до приключването на съответните вътрешни процедури от държавите от Тихоокеанския басейн — страни по споразумението (Фиджи, Папуа-Нова Гвинея, Самоа и Соломоновите острови), ЕС и Тувалу ще прилагат временно споразумението, при условие че се нотифицират взаимно в писмен вид за приключването на необходимите за тази цел процедури в съответствие с член 76, параграф 3 от споразумението.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

В споразумението за икономическо партньорство се съдържат разпоредби относно устойчивото развитие (член 3), в които страните потвърждават отново, че целта за устойчиво развитие е неразделна част от разпоредбите на посоченото споразумение и че съответства на общите цели и принципи, определени в Споразумението от Котону, и по-специално на общия ангажимент за намаляване и в резултат от това — премахване на бедността по начин, съвместим с целите за устойчиво развитие.

Временното СИП е ориентирано към развитието търговско споразумение, което предлага на Тувалу асиметричен достъп до пазара и му дава възможност да защити чувствителни сектори от либерализация, като същевременно са предвидени голям брой защитни мерки и клауза за защита на новосъздадени промишлени отрасли. В него също така се съдържат разпоредби относно правилата за произход, които улесняват износа на Тувалу за ЕС. Тези разпоредби допринасят за постигане на целите за съгласуваност на политиките за развитие и са в съответствие с член 208, параграф 2 от ДФЕС.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание на настоящото решение на Съвета е Договорът за функционирането на Европейския съюз и по-специално член 207, параграф 4, първа алинея във връзка с член 218, параграф 6, буква а), точка v) от него.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

В съответствие с член 3 от ДФЕС общата търговска политика е от изключителната компетентност на Съюза.

- **Пропорционалност**

Настоящото предложение е необходимо с оглед изпълнението на международните ангажименти на Съюза, залегнали в Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС, по-специално за сключване на нови търговски споразумения, които са съвместими с правилата на СТО, като постепенно се премахват бариерите пред търговията между страните и се засилва сътрудничеството във всички области, свързани с търговията.

- **Избор на инструмент**

Не съществува друг правен инструмент, който би могъл да се използва за постигане на целта, изложена в настоящото предложение.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Не се прилага.

- **Оценка на въздействието**

В периода 2003—2007 г. бе извършена оценка на въздействието върху устойчивото развитие на споразуменията за икономическо партньорство ЕС—АКТБ. Мандатът за този проект бе публикуван от Европейската комисия през 2002 г. в рамките на конкурентна тръжна процедура. В резултат от нея през август 2002 г. поръчката бе възложена на PwC France с петгодишен рамков договор. Предварителна версия на окончателния доклад за оценка на въздействието върху устойчивото развитие бе представена на заинтересованите страни в Европа по време на организираната от Европейската комисия среща на ЕС за диалог с гражданското общество, проведена на 23 март 2007 г. в Брюксел, Белгия. Не бе извършена нова оценка на въздействието върху устойчивото развитие, тъй като тази инициатива е свързана с присъединяване към съществуващо споразумение, което вече се прилага от другите тихоокеански островни държави, чиито структурни характеристики и икономическо и социално положение са сравними с тези на Тувалу.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Одобряването на присъединяването на Тувалу към временното СИП не е предмет на процедури по програмата REFIT, не предполага никакви разходи за МСП в Съюза и не поражда проблеми от гледна точка на цифровата среда.

- **Основни права**

Предложението няма последствия за защитата на основните права в Съюза.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Очаква се през 2024 г. Тувалу да излезе от групата на най-слаборазвитите държави. След това то ще продължи да се възползва от предоставяните от ЕС преференции, наречени „Всичко освен оръжие“, в рамките на които се предлага свободен от мита и квоти достъп до пазара на ЕС за всички продукти (с изключение на оръжия и боеприпаси) през тригодишен преходен период след тази дата. Няма да има отражение върху бюджета, тъй като с присъединяването към споразумението достъпът на Тувалу до пазара на ЕС ще бъде продължен при същите условия по отношение на преференциите.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Ползи от присъединяването за икономическите оператори**

Във временното СИП се установяват условията, при които икономическите оператори от ЕС могат да се възползват в пълна степен от възможностите, предлагани на съответните наши икономики. В хода на прилагането му временното СИП ще освободи до голяма степен износителите на промишлени продукти от ЕС за Тувалу от заплащането на мита. То отговаря на критериите, установени в член XXIV от ГАТТ (1994 г.) (за премахване на митата и другите ограничаващи търговията разпоредби практически за цялата търговия между страните). Предложението е в съответствие с

праговата стойност на СТО, т.е. либерализация в размер на 80,2 % (по тарифни линии), което съответства на 82,1 % от обема на износа на ЕС за период от 20 години. Тувалу ще се възползва от запазване на неговия свободен от мита и квоти достъп до пазара на ЕС.

Във временното СИП също така се установява набор от правила в областите, свързани с устойчивото развитие, техническите пречки пред търговията (ТПТ) и, наред с другото, санитарните и фитосанитарните мерки (СФМ). Освен това страните по временното СИП участват в създадения съгласно споразумението Комитет по търговия. Възможността на ЕС да се възползва от предвидения в споразумението двустранен механизъм за уреждане на спорове допринася за постигането на целта за гарантиране на прозрачна, недискриминационна и предвидима среда за операторите от ЕС в държавите от Тихоокеанския басейн.

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Тувалу ще участва в Комитета по търговия, създаден в съответствие с член 68 от временното СИП, който разглежда всички въпроси, необходими за прилагането на споразумението, включително мониторинга и прегледа на прилагането му, осигуряването на координация и предоставянето на консултации по въпроси, свързани с техническите пречки пред търговията и санитарните и фитосанитарните мерки, определянето и преразглеждането на секторите и продуктите от приоритетно значение и произтичащите от това области на сътрудничество от приоритетно значение, както и отправянето на препоръки за изменения на споразумението. Комитетът по търговия се състои от представители на страните.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Не се прилага.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

В членове 1 и 2 от предложението се съдържат разпоредби относно одобряването от името на Съюза на присъединяването на Тувалу към временното СИП и относно нотификациите, за да се изрази съгласието на Европейския съюз с присъединяването към споразумението и с неговото временно прилагане в съответствие с член 76, параграф 3 от него.

В член 3 се посочва, че одобряването на присъединяването не трябва да се тълкува като предоставящо права или налагащо задължения, на които може да бъде направено пряко позоваване в съдилищата на Съюза или на държава членка.

В член 4 се определя датата на влизане в сила на решението.

2023/0456 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за присъединяване на Тувалу към Временното споразумение за партньорство между Европейската общност, от една страна, и държавите от Тихоокеанския басейн, от друга страна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 207, параграф 4, първа алинея във връзка с член 218, параграф 6, втора алинея, буква а), точка v) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент[1],

като има предвид, че:

(1) На 12 юни 2002 г. Съветът упълномощи Комисията да започне преговори по споразумения за икономическо партньорство с групата държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн[2].

(2) На 30 юли 2009 г. в Лондон бе подписано Временното споразумение за партньорство между Европейската общност, от една страна, и държавите от Тихоокеанския басейн, от друга страна[3] („Временното споразумение за партньорство“), с което се установява рамка за споразумение за икономическо партньорство. Временното споразумение за партньорство се прилага временно от Папуа-Нова Гвинея и Република Фиджи съответно от 20 декември 2009 г. и 28 юли 2014 г.

(3) В член 80 от споразумението се предвиждат разпоредби относно присъединяването на други тихоокеански островни държави. Така Независимата държава Самоа и Соломоновите острови се присъединиха към споразумението и го прилагат временно съответно от 31 декември 2018 г. и 17 май 2020 г.

(4) На 31 март 2023 г. Тувалу подаде искане за присъединяване заедно с предложение до Съюза за достъп до пазара.

(5) Комисията направи оценка на предложението на Тувалу и, след извършване на изменения, стигна до заключението, че то е приемливо. Съответно на 27 април 2023 г. Комисията приключи преговорите с Тувалу.

(6) В съответствие с член 76, параграф 3 от споразумението Съюзът и Тувалу започват да прилагат временно споразумението 10 дни след като се нотифицират

---

[1] Европейският парламент даде одобрението си на [дата] г.

[2] Директиви на Съвета за водене на преговори за споразумения за икономическо партньорство с държавите и регионите от АКТБ (9930/02 (DG E II) HH/sg).

[3] Решение 2009/729/ЕО на Съвета от 13 юли 2009 г. за подписване и временно прилагане на Временното споразумение за партньорство между Европейската общност, от една страна, и държавите от Тихоокеанския басейн, от друга страна (ОВ L 272, 16.10.2009 г., стр. 1).

взаимно в писмен вид за приключването на необходимите за тази цел процедури.

(7) Присъединяването на Тувалу към Временното споразумение за партньорство следва да бъде одобрено от името на Съюза, при условие че Тувалу депозира акта за присъединяване в съответствие с член 80, параграф 2 от него,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. Присъединяването на Тувалу към Временното споразумение за партньорство между Европейската общност, от една страна, и държавите от Тихоокеанския басейн, от друга страна („Временното споразумение за партньорство“), се одобрява от името на Съюза, при условие че Тувалу депозира акта за присъединяване в съответствие с член 80, параграф 2 от него.

2. Председателят на Комисията нотифицира от името на Съюза другите договарящи страни по Временното споразумение за партньорство и Тувалу за одобрението от страна на Съюза на присъединяването на Тувалу към Временното споразумение за партньорство.

3. Текстът на предложението на Тувалу за достъп до пазара е приложен към настоящото решение.

Член 2

1. С цел Временното споразумение за партньорство между Съюза и Тувалу да бъде прилагано временно, председателят на Комисията извършва от името на Съюза нотифицирането, посочено в член 76, параграф 3 от Временното споразумение за партньорство.

2. Съюзът и Тувалу започват временно да прилагат Временното споразумение за партньорство 10 дни след като в съответствие с параграф 1 са се нотифицирали взаимно в писмен вид за приключването на необходимите за тази цел процедури.

Член 3

Одобряването на присъединяването на Тувалу към Временното споразумение за партньорство не може да се тълкува като предоставящо права или налагащо задължения, на които може да бъде направено пряко позоваване в съдилищата на Съюза или на държава членка.

Член 4

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател